ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.
Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 października 1928.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 19 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.* **ROK 7**

Jakich majstrów i równorzędnych z nimi pracowników uważać należy za pracowników umysłowych.

Wyjaśnienie w sprawie pracowników umysłowych.

Wobec nasuwających się trudności przy zgłaszaniu do ubezpieczenia pracowników umysłowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. XI. 27 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), szczególnie przy zgłaszaniu majstrów fabrycznych i równorzędnych im pracowników, podajemy poniżej interpretację odpowiednich przepisów, przyjętą przez Komisję Międzydepartamentową w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, podaną do wiadomości Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w dniu 13 lipca 1928 r. za Nr. 3992/U II:

„Tezy. 1) Za pracowników umysłowych w rozumieniu art. 3 punkt 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych należy uważać te osoby, które spełniają czynności administracyjne i nadzorcze. Osoby, wykonywujące czynności analogiczne do czynności, spełnianych przez wyliczone przykładowo w tym punkcie kategorje pracowników umysłowych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, chociażby ich tytuł służbowy nie odpowiadał istocie spełnianych przez nie czynności.

2) Zawarty na końcu punktu 1 art. 3 powołanego rozporządzenia warunek technicznego kierowania pracą w zakładzie pracy lub jego oddziałach i odpowiedzialności za całość tej pracy — odnosi się tak do majstrów jak i równorzędnych z nimi pracowników. Równorzędnymi z majstrami są ci pracownicy, którzy kierują technicznie pracą w zakładach pracy lub ich oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni, lecz nie mają tytułu majstrów, czy to dlatego, że im nie udzielono go, czy też dlatego, że w danym dziale pracy tytuł majstra nie jest używany.

3) Osoby, które nie kierują technicznie pracą w zakładzie pracy lub jego oddziałach i nie ponosząc odpowiedzialności za całość tej pracy, mają tytuł majstra lub tytułu takiego używają, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, o ile spełniają takie czynności, które uważać należy za czynności administracyjne, jak np. nadzór nad pracą pewnej grupy osób z prawem dysponowania pracą tych osób — i jeśli obok tych czynności nie spełniają z reguły czynności fizycznych, jakie wykonywują osoby przez nie nadzorowane.

Uzasadnienie. W myśl art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych jedynym warunkiem zaliczenia danego pracownika do kategorji pracowników umysłowych jest warunek spełniania czynności administracyjnych i nadzorczych; wyliczenie, zawarte w punkcie 1 powołanego artykułu jest tylko przykładowe, wyjaśniające i nie wyczerpujące zakresu osób danej kategorji, co wyraźnie stwierdzają słowa „jako to“, poprzedzające wyliczenie, zakończone dodaniem „i t. p.“

Odnośnie do majstrów względnie równorzędnych z nimi pracowników wyliczenie zawiera bliższe określenie, w jakich warunkach mają być uważani za pracowników spełniających czynności, wymienione w punkcie 1, a mianowicie, o ile „kierują technicznie pracą w zakładzie lub jego oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni“. Że słowa powyższe odnoszą się do majstrów, jak również do „równorzędnych z nimi pracowników“ wynika to z gramatycznego szyku zdania, gdyż „majstrów“ nietylko nie oddzielono przecinkiem od „równorzędnych“, lecz przeciwnie złączono obie te kategorje spójnikiem „lub“. Przekonanie to również potwierdza logiczny sens słów, następujących po słowie „majstrów“, które określają właśnie, na czem ta równorzędność z majstrami polega, a mianowicie na tem, że obie wspomniane kategorje pracowników (majstrowie i równorzędni) kierują techniczną pracą i t. d. Za takiem tłumaczeniem przemawia również porównanie postanowienia art. 3 p. 1 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z postanowieniami, odnoszącemi się do „majstrów“, zawartemi w innych wcześniejszych i późniejszych przepisach prawnych z dziedziny ustawodawstwa socjalnego, a mianowicie: § 1 p. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 stycznia 1926 r. w sprawie kategorji pracowników umysłowych, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 12) i art. 2 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323), § 1 p. 1 cyt. rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej opiewa, że za pracowników umysłowych uważać należy osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, poczem przykładowo wymienia zarządców, konstruktorów i t. d., wreszcie majstrów, którzy kierują technicznie pracą w zakładzie pracy i są za całość tej pracy odpowiedzialni. O równorzędnych z majstrami pracownikach § 1 p. 1 cytowanego rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej wcale nie wspomina. Analogicznie brzmi postanowienie art. 2 p. 1 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Bliższe te warunki, kwalifikujące majstra jako pracownika umysłowego, wzięte z normalnej organizacji pracy w przemyśle fabrycznym, są tem bardziej konieczne, iż tytuł „majstra“ służy również rzemieślnikom, posiadającym przepisany w prawie przemysłowem egzamin majsterski, którzy osobiście wykonywują czynności fizyczne, wynikające z prowadzenia rzemiosła.

Kwestję, czy omawiane bliższe określenie odnosi się wyłącznie do majstrów, czy tylko do równorzędnych z nimi pracowników, wywołała obawa, iż osoby mające tytuł majstra, a nie mające nadzoru technicznego, pozostają poza kręgiem osób, należących do pracowników umysłowych. Obawa niesłuszna, gdyż w tym wypadku decydują czynności, spełniane przez daną osobę. Jeśli dana osoba będzie technicznie kierowała pracą w danym zakładzie pracy lub jego oddziałach i będzie odpowiedzialną za całość tej pracy, to będzie bezwzględnie podlegała ubezpieczeniu pracowników umysłowych choćby nie miała tytułu majstra, jeżeli zaś będzie miała tytuł majstra, nie spełniając czynności wyżej wymienionych (nadzoru technicznego), nie jest tem samem pozbawiona charakteru pracownika umysłowego, gdyż należy zbadać, czy nie wykonywa innych czynności, kwalifikujących pracownika, jako pracownika umysłowego, objętych punktem pierwszym lub innemi punktami art. 3 p. 1, tak np. osoba, mająca tytuł majstra, lub używająca takiego tytułu, mająca nadzór nad pewną grupą pracowników fizycznych, będzie podlegała ubezpieczeniu pracowników umysłowych, gdyż nadzór nad grupą pracowników fizycznych, łączący się z pewnemi nieodłącznemi atrybucjami dysponowania pracą osób nadzorowanych, jest czynnością administracyjną, a zatem objętą punktem 1 art. 3.

Oczywiście, gdyby dana osoba z reguły obowiązana była spełniać czynności fizyczne, równorzędne z czynnościami spełnianemi przez osoby nadzorowane, a tylko obok tego miała nadzór nad innymi współpracującymi — dana osoba byłaby pracownikiem fizycznym.

Natomiast przy tezie odmiennej każdy „majster“ (a więc i rzemieślnik, prowadzący osobiście rzemiosło) miałby podlegać bezwzględnie obowiązkowi ubezpieczenia, osoba zaś spełniająca czynności, nie polegające na technicznym nadzorze i nie mająca tytułu majstra (lub innego tytułu z przykładowo

w punkcie 1 wyliczonych), a spełniająca jednakże czynności administracyjne (nadzór administracyjny), musiałaby być pozbawiona charakteru pracownika umysłowego.

Wobec powyższego słuszna i zgodna z intencją rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej jest zasada nienadawania tytułowi służbowemu wogóle istotnego znaczenia, które rozporządzenie nadaje tylko czynnościom, spełnianym przez daną osobę, a pozostawienie tytułowi służbowemu znaczenia pomocniczego. Nie wykluczone bowiem są i tego rodzaju przypadki, w których osoba, mająca prawo do pewnego tytułu (np. inżyniera), wykonywa czynności nieodpowiadające temu tytułowi, nie idąc zresztą nawet do krańcowych wypadków, w których wykonywane czynności osoby, mającej tytuł służbowy, przysługujący niewątpliwie pracownikom umysłowym, są czynnościami fizycznemi, spełnianemi zasadniczo przez robotników".

Jednocześnie przypominamy, że art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 24. XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), którego interpretacja powyższa dotyczy, brzmi, jak następuje:

„Za pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się:

1) osoby spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, jako to: zarządców i kierowników wszelkich przedsiębiorstw i zakładów, gospodarstw rolnych i leśnych lub połączonych z niemi przedsiębiorstw, inżynierów, techników, konstruktorów, sztygarów, kontrolerów, oficjalistów rolnych i leśnych, majstrów lub równorzędnych z nimi pracowników, którzy kierują technicznie pracą w zakładzie lub jego oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni. i t. p."

TARYFA SZOFERÓW

obowiązująca od dnia 1 września 1928 r. na miasto Poznań i okolicę.

Wobec podwyższenia taryfy przemysłu metalowego, zmienia się również taryfa płacy dla szoferów.

Na zasadzie obliczenia podanego w okólniku nr. 44-23 przedstawiają się **półmiesięczne** płace szoferów następująco:

Płaca półmiesięczna szofera I kategorji zł 140,50
Płaca półmiesięczna szofera II kategorji zł 98,50.

TARYFA ORJENTACYJNA

pensyj minimalnych dla pracowników kupieckich zatrudnionych w handlu i przemyśle w m. Poznaniu oznaczone przez Okręgowy Związek Pracodawców

Pensje miesięczne:

I. Uczniowie:

w 1 roku nauki 30,— zł
w 2 roku nauki 40,— zł
w 3 roku nauki 50,— zł

II. Pracownicy:

Grupa przejściowa:

Do tej grupy zalicza się na przeciąg jednego roku tych pracowników, którzy przechodzą z jednej branży do drugiej, w której muszą się dopiero wpracować . . . . . 100,— zł do 150 zł.

Grupa I.

Pracownicy o przeciętnym stopniu kwalifikacji.

Do tej grupy należą wszyscy pracownicy kupieccy i biurowi z ukończoną nauką zawodową z wyjątkiem tych, których na podstawie umowy indywidualnej zaliczono do wyższych grup. Kto nie przebył nauki zawodowej, powinien wykazać się 6-letnią pracą kupiecką lub biurową, co równa się trzyletniej nauce.

	Kat. I. Handel detaliczny żywnościowy	Kat. II. Inny handel nie zaliczony ani do kat. I. ani do kat. I.I.	Kat. III Pracownicy: biur, zbożownictwa, przemysłu branży transportowej i elektrotechnicznej.
w 4 roku praktyki	100,— zł	110,— zł	120,— zł
w 5 roku praktyki	110,— zł	120,— zł	130.— zł
w 6 roku praktyki	130,— zł	140.— zł	150,— zł
w 7—8 roku praktyki	150,— zł	170,— zł	180,— zł
w 9—10 roku praktyki	180,— zł	200,— zł	210,— zł
w 11—12 r. praktyki	210,— zł	230,— zł	250.— zł
po 12 latach praktyki	240,— zł	260,— zł	290,— zł

Grupa II.

Do tej grupy zalicza się pracowników wyróżniających się szczególnemi zdolnościami, a mianowicie:

Książkowych, korespondentów, registratorów, tłumaczów, starszych biura, stałych zastępców przewodniczących biura, kasjerów sklepowych z pracami buchalteryjnemi, kasjerów fabrycznych, samodzielnych kalkulatorów i statystyków, kierowników ekspedycji, ekspedjentów i magazynierów z kompetencją nadzoru i udzielania zleceń, dysponentów zaprzęgowych i zewnętrznych w transporcie, stenotypistów przyjmujących regularnie dyktando i zdolnych stenografować conajmniej 160 zgłosek w minucie a typować 100 zgłosek w minucie oraz umiejących załatwiać łatwą korespondencję według wskazówek, sprzedawców obcojęzycznych regularnie w tym charakterze zatrudnionych, biegłych sprzedawców specjalnych znających branżę doskonale pod każdym względem i umiejących załatwiać trudne interesa samodzielnie, dekoratorów etc.

	Kat. I. Handel detaliczny żywnościowy	Kat. II. Inny handel nie zaliczouy ani do kat. I. ani do kat. III.	Kat. III Pracownicy: biur, zbożownictwa, przemysłu, branży transportowej i elektrotechnicznej.
w 7—8 roku praktyki	180,— zł	190,— zł	200,— zł
w 9—10 roku praktyki	210,— zł	220,— zł	230,— zł
w 11—12 roku praktyki	245,— zł	260,— zł	270,— zł
po 12 latach praktyki	290,— zł	300,— zł	310,— zł

Grupa III.

Pracownicy samodzielni.

Pracownicy zaliczeni do tej grupy wykonują prace złączone z funkcjami dyspozycyjnemi i nadzoru nad innymi pracownikami, jak:

Samodzielni książkowi, samodzielni korespondenci, przewodniczący biura, nadzorcy, zastępcy przewodniczących biura centralnego, stenotypiści obcojęzyczni, kasjerzy z czynnością buchaltera, kierownicy filji i oddziałów z nadzorem do 3 pracowników, kierownicy całej ekspedycji, kierownicy oddziału korespondencyjnego, główni kalkulatorzy, fachowcy reklamowi i organizacyjni, sprzedawcy na stanowisku zaufanem.

	Kat. I.	Kat. II.	Kat. III
w 10—11 roku praktyki	285,— zł	300,— zł	315,— zł
w 12—13 roku praktyki	315,— zł	330,— zł	345,— zł
w 14—15 roku praktyki	345,— zł	360,— zł	375,— zł
powyżej 15 lat praktyki	385,— zł	400,— zł	415,— zł

Grupa IV. i V.

Pracownicy odpowiedzialni, kierownicy przedsiębiorstwa i t. p.

Poza taryfą.

Uwaga.

Płacami powyższemi objęty jest personel męski. Siły żeńskie otrzymują pensje niższe o 20 proc. Taryfa obowiązuje od dnia 1 września 1928 r.

Poznań, dnia 10 września 1928 r.

Składanie zeznań przez przedsiębiorców, którym udzielono ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 17/VII 1928 r. L. D. V 9864/1 wyjaśniło, że przeklasowanie z mocy art. 94 ustawy o państw. podatku przemysło-

wym przedsiębiorstw I i II kat. handl. oraz I do V kat. przemysł. do III kat. handl. wzgl. VI kat. przem. ewentualnie do niższych kategoryj świadectw nie powoduje bynajmniej zwolnienia tych przedsiębiorstw od obowiązku składania zeznań w obrocie, przewidzianego w art. 52 ustawy i że w tych wypadkach mają zastosowanie postanowienia art. 86 i 103 ustawy o państw. pod. przemysł.

Otrzymaliśmy od firmy Gabrul Constantinides z Limassolu (Cypr) list następującej treści:

Mam zaszczyt niniejszem zawiadomić, iż każdego roku (rokrocznie) otrzymuję poważne zamówienie od mej olbrzymiej klienteli tej okolicy na wszelkie wasze specjalności (wytwory). Jeżeli więc jesteście zainteresowani proponowanemi tranzakcjami lub nie jesteście jeszcze reprezentowani tutaj, proszę o przedłożenie mi odwrotną pocztą do Cif portu cypryjskiego waszych bogatych kolekcyj próbek z możliwie obniżonemi cenami i dogodnemi warunkami pracy, opanowania dyskonta, rezerwując jednocześnie dla nas komis na wszelkie transakcje, zawierane za mojem pośrednictwem lub bez niego, a zjednacie mi ogromnie handel z Bliskim Wschodem. Proszę przyjąć do wiadomości, że jeden z mych komiwojażerów znajduje się obecnie w sprawach handlowych w podróży, objeżdżając rynki Syrji, Palestyny, Grecji, Turcji, Wysp Greckich i Dodekanesy. Jeżeli jesteście zainteresowani (jeżeli zajmujecie się) znaczniejszemi transakcjami na rzeczonych rynkach, proszę przygotować i przesłać pod mym adresem wszystkie wasze bogate kolekcje, ceny, warunki i inne konieczne dane, a nie omieszkam was wprowadzić na wielką drabinę handlową dla osiągnięcia zysków stałych i wzajemnych (obustronnych).

W razie, jeśli jesteście już reprezentowani w pewnej ilości miast danego kraju, proszę o podanie wykazów miast, w których już zawieracie transakcje, a to dla uniknięcia zaofiarowań ważnych zbiorów i popierania w ten sposób ważnych produktów w innych miastach, gdzie nie jesteście wprowadzeni.

Zobowiążecie mnie ogromnie, a zapewniam zgóry, że wasze interesy w waszych rękach będą dobrze strzeżone i wasze wytwory będą szeroko sprowadzone na rynki dla zysków obopólnych.

W oczekiwaniu łaskawej odpowiedzi, zobowiązującej w tej sprawie, proszę przyjąć wyrazy poważania.

Proszę przysyłać do Limassol odpis waszych listów wysyłanych pod mym adresem ateńskim. Korespondencja w języku francuskim, angielskim, niemieckim i włoskim.

Podając do wiadomości powyższe, sądzimy, że niektóre firmy zechcą skorzystać z pośrednictwa wspomnianej firmy.

Umowa zbiorowa z dnia 21 sierpnia.

Monitor Polski z dnia 20 września ogłosił jako obwieszczenie Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej umowę zbiorową z dnia 20 września dla pracowników przemysłu metalowego z dnia 21 września i dla innych przemysłów, a mianowicie spożywczego, chemicznego, włókienniczego itp.

Wszystkie więc zakłady przemysłu metalowego zobowiązane są do przestrzegania taryfy ogłoszonej przez nas w „Życiu Gospodarczem".

Zniesienie komisji opinjodawczej przemysłowej.

Jak nas informują, w najbliższych dniach zostanie zniesiona urzędująca przy prezesie Komitetu Ekonomicznego Ministrów Komisja opinjodawcza.

Reforma taryfy kolejowej.

Podajemy do wiadomości członków, iż jesteśmy w posiadaniu projektu nowych taryf normalnych na przewóz kolejami.

Sprawa ta jest pierwszorzędnego znaczenia i powinna zainteresować wszystkich członków.

Projekt jest do przejrzenia w godzinach urzędowych w Związku.

Ograniczenie działalności Banku Gospodarstwa.

Bank Gospodarstwa ograniczył swą działalność kredytową, szczególnie w kredytach długoterminowych.

Przeznaczenie kar, ściąganych robotnikom.

Na mocy rozporządzenia z dnia 31. VIII. 28 r., ogłoszonego w Dz. Ust. R. P. Nr. 83, wszelkie kary pieniężne, nałożone na robotników, zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. III. 28 r. o umowie o pracę robotników, są zarachowane na dochód budżetu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Ministerstwo dochód z kar przeznaczać będzie na wydawanie zapomóg robotniczym organizacjom społecznym, prowadzącym akcję kulturalno-oświatową wśród robotników, np. domy ludowe, bibljoteki, czytelnie, koła sportowe, świeckie, kursy dokształcające, kolonje urlopowe, ogrody działkowe.

Zakłady pracy zobowiązane są w okresach kwartalnych przekazywać do kasy państwowej sumy pozostałe z nałożonych kar. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 19. IX. 28 r.

Obowiązek prowadzenia książek kar pieniężnych.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 września 1928 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej zarządził, że zakłady pracy, których regulamin przewiduje możność nakładania kar pieniężnych na robotników, obowiązane są prowadzić księgę kar pieniężnych nakładanych na robotników, według załączonego wzoru.

Księga kar powinna być prowadzona w formie książki sznurowej. Do osznurowania i przyłożenia pieczęci lakowej księga powinna być przedstawiona inspektorowi pracy właściwego obwodu.

Księga kar powinna być przechowana w zakładzie pracy i okazywana na żądanie organów inspekcji pracy.

Nałożenie kary pieniężnej na robotnika nie wyklucza prawa pracodawcy dochodzenia szkód i strat w myśl zasad prawa cywilnego. Takież prawo przysługuje robotnikowi w wypadkach nieprawnego nałożenia kary pieniężnej na robotnika.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 19. IX. 28 r.

Wystawa Budowlana w Tallinie.

W okresie od 6 do 13 października 1928 r. odbędzie się w Tallinie Wystawa budowlana i meblowa, zorganizowana przez Tow. Akc. „Näitus" przy pomocy instytucyj miejskich i rządowych.

Bliższych informacyj udzielić może Poselstwo Estońskie w Warszawie, Aleja Ujazdowska 19.

Traktowanie deklaracyj celnych przy podatku od obrotu.

W związku z wejściem w życie dnia 8 lipca br. rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 30 maja 1928 r. w sprawie odprawy celnej towarów, wywożonych zagranicę kolejami („Monitor Polski" nr. 130, z dnia 8. 6. 1928 r. poz. 217) wprowadzającego w p. 7 deklaracje wywozowe na udowodnienie wywozu za granicę przesyłek wagonowych, zgłaszanych ustnie przez kolejowe agencje celne — Ministerstwo Skarbu okólnikiem nr. 260 z dnia 14. 8. 1928 l. dz. V 6467-4 wyjaśniło, że wspomniane deklaracje wywozowe należy w myśl postanowień okólnika z dnia 10. 4. 1928 r. L. Dz. V 4008-1 traktować za równoznaczne z deklara-

cjami celnemi, o których mowa w P. 9 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 sierpnia 1925 roku (Dz. Ust. R. P. nr. 82, poz. 56).

Jednocześnie zaznaczyć należy, że pozostają w mocy i będą nadal stosowane wszystkie dotychczas wydane zarządzenia, dotyczące udawadniania eksportu w szczególności zawarte w ogólnikach: Nr. 51 z dnia 5. 6. 1924 L. DPO 2118 III, nr. 60 z dnia 19. 7. 1924 L DPO 3082-III, nr. 157 z dnia 19. 4. 1926 r. L. DPO. 5550-III, nr. 199 z dnia 20. 6. 1927 r. L. DPO. 13838-III, nr. 242 z dnia 30. 6. 1927 r. L. D. V. 9074-4, nr. 253 z dnia 11. 5. 1928 r. L. D. V 3316-4 i nr 255 z dn. 21. 5. 1928 r. L. D. V 3612-4, oraz okólnik Departamentu Ceł Ministerstwa Skarbu z dnia 17 kwietnia 1925 r. L. D. C. 2228-III (Dz. Urz. Min. Skarbu nr. 15, poz. 427) i z dnia 22 marca 1928 L. D. IV 279-3 (Dz. Urzęd. Min. Skarbu nr. 11, poz. 146).

Zniesienie opłaty stemplowej Gdańskiej do listów przewozowych.

Dzięki usilnym staraniom Ministerstwa Komunikacji został zniesiony z dniem 1 września 1928 r. gdański stempel do listów przewozowych, pobierany dotąd w komunikacji towarowej na terenie W. M. Gdańska. Opłata ta obciążała szczególnie dotkliwie przewóz węgla, gdyż wynosiła 5 guldenów gdańskich od przesyłki wagonowej.

Sprawa zniesienia tego stempla była przez dłuższy czas przedmiotem pertraktacyj między rządem polskim a Senatem W. Miasta, które to pertraktacje w drodze wzajemnych ustępstw zakończone zostały ugodowo.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolita 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny Władysław Szczepański.